

УДК 811.111'42:37.02

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-3-31>

Уляна ШОСТАК,

orcid.org/0000-0002-3258-2098

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри іноземної філології та перекладу

Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного

університету

(Вінниця, Україна) *u.shostak@vtei.edu.ua*

Олеся САМОХВАЛ,

orcid.org/0000-0001-7958-945X

доктор педагогічних наук, доцент,

професор кафедри іноземної філології та перекладу

Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного

університету

(Вінниця, Україна) *o.samokhval@vtei.edu.ua*

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Стаття присвячена розгляду питання формування англomовної лексичної компетентності у студентів філологічних спеціальностей. Дослідження цього питання є актуальним у зв'язку з постійними змінами в сучасному мовному середовищі. Поява нових технологій, зміни в міжнародних стандартах мовного навчання та поширення мовних засобів через медіа роблять тему формування англomовної лексичної компетентності надзвичайно важливою для наукових досліджень. Здобувачі вищої філологічної освіти як майбутні фахівці в галузі мови та літератури мають особливу потребу в розвитку лексичних навичок для успішного виконання своїх професійних обов'язків. Мета статті полягає у виявленні дієвих методів та підходів до формування лексичної компетентності в освітньому процесі. Лексична компетентність визначається як важливий елемент успішної мовної освіти, оскільки вона дозволяє студентам ефективно спілкуватися, аналізувати тексти, виконувати наукові дослідження та розвивати свої мовні навички. Стаття базується на аналізі сучасних методів навчання лексики та їхнього впливу на формування мовної компетентності. Дослідження охоплює різноманітні підходи, включаючи проектну роботу, рольові ігри, лексикологічні та лексикографічні дослідження. Висновки статті засвідчують, що ефективне формування лексичної компетентності студентів можливе завдяки ретельному плануванню освітнього процесу та використанню різноманітних методів навчання. Автори рекомендують інтеграцію прямих та непрямих методів у практику навчання для досягнення найкращих результатів у формуванні лексичної компетентності студентів філологічних спеціальностей.

Ключові слова: когнітивний аспект формування лексичних навичок, лексикологічні дослідження, лексична компетентність, непрямий метод навчання лексики, прямий метод навчання лексики.

Uliana SHOSTAK,

orcid.org/0000-0002-3258-2098

Candidate of Psychological Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation

Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics

(Vinnitsia, Ukraine) *u.shostak@vtei.edu.ua*

Olesia SAMOKHVAL,

orcid.org/0000-0001-7958-945X

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Professor at the Department of Foreign philology and translation

Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics

(Vinnitsia, Ukraine) *o.samokhval@vtei.edu.ua*

FORMATION OF ENGLISH LEXICAL COMPETENCE IN THE PROCESS OF TRAINING STUDENTS OF PHILOLOGICAL SPECIALTIES

The article is devoted to the issue of forming English lexical competence in students of philological specialties. The study of this issue is relevant due to the constant changes in the modern language environment. The emergence of new technologies, changes in international language teaching standards and the spread of language through the media make the topic of developing English lexical competence extremely important for scientific research. Applicants for higher philological education as future specialists in the field of language and literature have a special need to develop lexical skills for the successful performance of their professional duties. The purpose of the article is to identify effective methods and approaches to the formation of lexical competence in the learning process. Lexical competence is defined as a key element of successful language education, as it allows students to communicate effectively, analyze texts, carry out research and develop their language skills. The article is based on the analysis of modern methods of teaching vocabulary and their impact on the formation of language competence. The study covers a variety of approaches, including project work, role-playing games, lexicological and lexicographic research. The conclusions of the article show that the effective development of students' lexical competence is possible through careful planning of the learning process and the use of various teaching methods. The authors recommend the integration of direct and indirect methods into teaching practice to achieve the best results in the development of students' lexical competence in philology.

Key words: cognitive aspect of lexical skills formation, lexicological research, lexical competence, indirect method of teaching vocabulary, direct method of teaching vocabulary.

Постановка проблеми. У сучасному світі знання англійської мови є необхідним елементом професійного розвитку майбутніх фахівців-філологів. Однак формування лексичної компетентності студентів виявляється одним з найважливіших завдань навчання. Поглиблене розуміння лексики, її правильне використання у різних контекстах та вміння вибирати відповідні слова для точного вираження думок та ідей є важливими компонентами мовної компетентності. Необхідно зазначити, що існують різні методи та підходи до формування лексичної компетентності, й ефективність їхнього застосування у процесі підготовки студентів філологічних спеціальностей залишається питанням, що потребує детального аналізу та дослідження. Таким чином, в основі актуальності цього дослідження лежить визначення оптимальних підходів та методів формування англомовної лексичної компетентності студентів філологічних спеціальностей та розробка рекомендацій щодо їх впровадження в освітній процес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій засвідчує широкий спектр підходів та методів, які застосовуються в навчанні студентів філологічних спеціальностей. Низка робіт (Амеліна, 2014; Гладка, 2018; Томашевська, 2019; Чорна, 2017) зосереджена на розробці та застосуванні ефективних методик формування лексичної компетентності у студентів філологічних спеціальностей та на вивченні особливостей розвитку лексичних навичок у цільовій аудиторії. Є. Долинський (2015) у своїй статті описує методику формування іншомовної лексичної компетентності за допомогою елективного курсу «Моя Франція». Автор аналізує ефективність використання підручників

та навчальних посібників у практиці викладання. Дослідження І. Зайченка (2014) присвячено моделі формування англомовної лексичної компетентності майбутніх металургів, у якому розглядається специфіка навчання професійно орієнтованого говоріння та використання мовних засобів у вирішенні професійних завдань. Інші розвідки (Красуля, Кримова & Шумило, 2020) зосереджені на використанні мобільних технологій для розвитку іншомовної лексичної компетентності студентів при вивченні англійської мови. Стаття Н. Сяської (2014) розглядає формування англомовної лексичної компетентності майбутніх учителів за допомогою автентичних поетичних текстів, де вона висвітлює роль літературних творів у навчанні. Дослідження Л. Тернавської та О. Шаурмана (2015) зосереджене на формуванні іншомовної лексичної компетентності студентів немовних закладів вищої освіти засобами фразеології.

Отже, аналіз наукової літератури свідчить про розмаїття методів та підходів у формуванні лексичної компетентності студентів філологічних і нефілологічних спеціальностей та підкреслює необхідність подальших досліджень у цій сфері.

Мета статті полягає у виявленні дієвих методів та підходів до формування лексичної компетентності в освітньому процесі англійської мови студентів-філологів.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на те, що лексико-граматичний склад будь-якої мови є її основою, лексична компетентність постає «невід'ємною складовою іншомовної комунікативної компетентності, метою якої є формування здатності успішно вирішувати завдання взаєморозуміння і взаємодії з носіями мови, яка

вивчається, відповідно до норм і культурних традицій в умовах прямого і опосередкованого контактів» (Методика формування міжкультурної, 2011: 30). Опанування іноземною мовою має бути спрямоване на систематичне накопичення та збагачення словникового запасу, особливо з орієнтацією на рівні володіння мовою відповідно до «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2003). Інакше кажучи, опанування лексики та розвиток лексичної компетентності має бути логічним і важливим компонентом процесу розвитку комунікативної компетенції студентів-філологів.

На думку німецького дослідника в галузі методики викладання іноземних мов В. Бюрнера, засвоєння лексики ґрунтується на чотирьох важливих аспектах: сприйняття словоформи; розуміння значення слова; запам'ятовування слова; комунікативне використання слова (Börne, 2000: 29–30).

При цьому необхідно дотримуватися низки додаткових дій, оскільки лексика вживається лише в контексті, а тому варто зважати на те, що існують пізнавальні, психолінгвістичні, граматичні, культурні та текстові елементи. Відповідно до методичних розвідок В. Кука (Cook, 2001: 61–62), «формування лексичної компетентності має враховувати, що студенти-філологи засвоюють вимову та правопис лексичної одиниці, знайомляться зі структурою слова, виокремлюючи морфеми та усвідомлюючи деривації й флексійні форми, а для цього слід вивчати «синтаксичну поведінку» слова у фразах та реченнях».

Здобувачам філологічної освіти необхідно пояснювати порівняльні, емоційні та прагматичні значення слів. Порівняльне значення охоплює різні значення словоформ і розширення переносного значення, емоційне – належить до конотацій слова, а прагматичне – відображається у знаннях про використання слова в конкретній ситуації. Також необхідно звертати увагу на лексичні зв'язки одиниці з іншими словами, тобто на синоніми, антоніми та гіпоніми.

Аналіз наукової літератури з методики викладання іноземних мов засвідчує, що під час формування лексичної компетентності доцільно враховувати такі етапи: семантизація (засвоєння нового лексичного матеріалу); автоматизація (формування та первинне закріплення навичок використання лексичної одиниці); репродукція (удосконалення навичок і вмінь використовувати лексичні одиниці в різних видах мовленнєвої діяльності) (Сяська, 2014; Börne, 2000).

Відомо, що словниковий запас можна розвивати як безпосередньо, так і опосередковано.

У першому випадку здобувачі філологічної освіти виконують вправи та завдання, спеціально розроблені для цієї мети, тобто такі, що формують мовні навички студентів (зміна слова синонімом або антонімом, утворення слова, конструювання слів тощо), які позитивно впливають на формування лексичної компетентності.

При опосередкованому (непрямому) вивченні лексики студенти зосереджуються на інших видах діяльності, таких як аудіювання або читання, під час яких вони несвідомо засвоюють лексику. У цьому контексті необхідно зазначити, що важливо навчати студентів-філологів стратегій, які допоможуть засвоювати лексичні одиниці в ситуаціях, в яких трапляються нові слова або нові значення вже відомих студентам слів.

Англійська мова, як глобальна мова комунікації, стає обов'язковою для вчення у сучасному світі, особливо для студентів, що обирають філологічні спеціальності. Формування англійської мовної лексичної компетентності в процесі підготовки здобувачів вищої освіти має важливе значення як для їхньої академічної кар'єри, так і для подальшого особистого та професійного розвитку. Фахівці наголошують, що лексична компетентність полягає у здатності розуміти, використовувати та адаптувати різноманітні лексичні одиниці в мовленнєвій практиці (Сяська, 2014; Томашевська, 2019). Для студентів філологічних спеціальностей це важливо не лише для розуміння та аналізу текстів, а й для власного письмового та усного висловлювання. Крім того, належна лексична компетентність сприяє впевненості у мовленнєвих ситуаціях та забезпечує успішну комунікацію.

Формування англійської мовної лексичної компетентності у процесі підготовки студентів філологічних спеціальностей із застосуванням прямих методів навчання ґрунтується на виконанні **словникових та термінологічних вправ**, які орієнтовані на вивчення нових слів та виразів шляхом їх асоціації з контекстом, використанням в реченнях, створенням асоціативних карток тощо. До таких вправ належать:

1. Створення карток, на яких зображені нові слова або терміни разом із зображенням або описом, який пов'язаний з їхнім значенням. Студенти можуть спробувати асоціювати ці слова з контекстом та використовувати їх у реченнях.

2. Створення речень або тексту, в якому деякі слова або терміни відсутні. Студенти повинні заповнити пропуски, використовуючи слова з контексту, які вони вивчають.

3. Роздавання студентам карток зі словами або термінами та поставлення їм завдання знайти

партнера зі словами або термінами, які пов'язані за значенням або контекстом.

4. Поставлення студентам завдання вгадати історію, в якій вони використовують нові слова або терміни. Це дозволить їм зануритися в контекст та навчитися використовувати ці слова в природній мовній ситуації.

На нашу думку, такі вправи допоможуть студентам засвоїти нові слова та терміни шляхом їх використання в контексті, що сприяє кращому їх запам'ятовуванню та розумінню.

Дієвими є *лексикологічні та лексикографічні дослідження*, під час яких студенти-філологи аналізують та вивчають різні аспекти лексики, такі як семантика, морфологія, фразеологія тощо. Розглянемо декілька прикладів таких вправ:

1. Студентам пропонується аналізувати тексти різних жанрів та стилів (наприклад, вірші, романи, наукові статті), зосереджуючись на лексичних особливостях кожного тексту. Вони мають виділити цікаві аспекти семантики, морфології та фразеології, які трапляються в тексті.

2. Студенти обирають слово або термін та складають статтю про нього для словника. Вони досліджують його значення, походження, вживання у різних контекстах, синоніми, антоніми та приклади вживання.

3. Поставлення студентам завдання розробити проєкт створення електронного словника або лексикографічного ресурсу з вивчених термінів. Вони досліджують лексичні групи, включаючи семантичні відтінки, словосполучення та приклади вживання.

4. Студенти складають план дослідження та здійснюють аналіз вибраного лексичного явища або теми (наприклад, етимологія певного слова, зміни його значення з часом, регіональні варіанти тощо).

5. Студенти діляться результатами своїх досліджень у форматі групових дискусій або презентацій. Вони обговорюють знайдені закономірності, відмінності та цікаві факти, пов'язані з певною лексикою.

Запропоновані вправи дозволяють студентам розглядати та досліджувати різні аспекти лексики у вигляді практичних завдань, що сприяє їхньому розвитку як майбутніх фахівців-філологів.

Як вже зазначалося, непрямі методи формування англомовної лексичної компетентності передбачають вивчення лексики через контекст та використання мови в різних комунікативних ситуаціях, які не спеціально орієнтовані на вивчення слів або виразів. Ці методи активно використовуються в освітніх програмах та охоплюють такі підходи:

1. Читання літератури та перегляд фільмів/відео дозволяє студентам бачити або чути нові слова та вирази у природному контексті, що сприяє їхньому запам'ятовуванню та збагаченню словникового запасу. Крім того, різні жанри текстів (наприклад, наукові статті, художня література, новини, науково-популярні книги тощо) використовують різні стилі мовлення, від формального до неформального, від технічного до поетичного, що дозволяє студентам опановувати різноманітними аспектами мовленнєвої культури та стилістики.

2. Активна участь у спілкуванні. Вільне спілкування з носіями мови або іншими студентами під час дискусій, презентацій або групових завдань сприяє використанню лексики в природних ситуаціях та розвитку комунікативних навичок. З погляду когнітивної психології та мовної компетентності активна участь у дискусіях вимагає від студентів швидкого та ефективного використання лексики в усній формі. Під час обговорень вони змушені оперативно формулювати свої думки та аргументи, що сприяє активному використанню різноманітних слів та виразів. Крім того, участь в презентаціях допомагає здобувачам філологічної освіти розвивати навички виразного мовлення, а під час публічних виступів вони вчаться адекватно висловлювати свої думки та ідеї перед аудиторією, що сприяє розвитку умінь ефективно комунікувати та використовувати різноманітні мовні засоби.

Фахівці в галузі методики викладання іноземних мов поділяють думку про те, що групові обговорення надають студентам можливість практикувати мовні навички в колективному середовищі, де вони вчаться спілкуватися, ділитися своїми ідеями та слухати інших учасників дискусії, що сприяє розвитку комунікативних та соціальних компетентностей (Vörne, 2000; Cook, 2001).

Отже, участь у дискусіях, презентаціях та групових обговореннях є ефективним способом практики активного використання лексики в усній формі та розвитку навичок виразного мовлення у студентів.

3. Проєктна робота та рольові ігри, де студенти взаємодіють згідно сценаріями, допомагає їм застосовувати вивчену лексику в реальних ситуаціях:

Створення сценаріїв, де здобувачі освіти грають ролі офіціантів, клієнтів, кухарів тощо. Вони взаємодіють між собою, замовляючи їжу та напої, обговорюючи меню, залишають скарги на якість обслуговування та інші аспекти ресторанного життя.

Студенти працюють в групах над створенням проєктів своїх ідеальних майстерень або робочих просторів. Вони використовують лексику, щоб описати обладнання, інструменти, матеріали, процеси роботи та інші аспекти робочого середовища.

Створення сценаріїв, де студенти грають ролі клієнтів і банківських працівників. Вони можуть взаємодіяти, відкриваючи рахунки, оформлюючи кредити, обмінюючи валюту, обговорюючи умови погашення кредитів тощо.

Студенти працюють над створенням проєктів своїх ідеальних подорожей. Вони використовують лексику, щоб описати маршрути, визначні пам'ятки, види розваг та інші аспекти подорожей.

Студенти грають ролі покупців і продавців, взаємодіючи між собою при покупці товарів, обговорюючи ціни, розміщення товарів у магазині та інші аспекти покупок.

Запропоновані вправи допоможуть студентам використовувати вивчену лексику в реальних ситуаціях різних тематик, що сприяє її кращому засвоєнню та розвитку комунікативних навичок.

4. Виконання письмових завдань, таких як написання творів, доповідей та есе, сприяє розвитку вміння використовувати різноманітну лексику та виражати власні думки через кілька важливих механізмів. По-перше, постійна практика з вибору та застосування слів допомагає розширити словниковий запас та збагатити мовлення новими лексичними одиницями. По-друге, написання текстів вимагає від студентів висловлювати свої думки та ідеї у послідовний та логічний спосіб, що сприяє розвитку навичок організації мовлення, які є важливим аспектом мовної компетентності. По-третє, виконання письмових завдань надає можливість студентам аналізувати та оцінювати різноманітні аспекти мови, такі як стилістика, синтаксис та семантика. Такий аналітичний підхід сприяє глибшому розумінню мовних структур та вдосконаленню мовленнєвих навичок.

Отже, виконання письмових завдань є важливим елементом навчання, який сприяє розвитку мовної компетентності студентів шляхом активного використання лексики різної тематики, висловлювання власних думок та аналізу мовних структур.

5. Спеціалізовані курси та практичні заняття. Необхідно пропонувати студентам блоки вибіркової дисципліни, спрямовані на розвиток англомовної лексичної компетентності. Нагадаємо, що вибіркові дисципліни – це предмети, які студенти можуть обирати самостійно з певного переліку, наданих закладом вищої освіти.

Ці предмети доповнюють обов'язкову програму навчання і дозволяють здобувачам вищої освіти глибше досліджувати конкретні аспекти своєї спеціальності або розширювати свій академічний потенціал з інших галузей. Вибіркові дисципліни можуть охоплювати курси з різних дисциплін, спеціалізовані семінари, проєкти або практикуми, які відповідають інтересам та майбутнім кар'єрним цілям здобувачів освіти. Доцільним буде рекомендувати студентам, які хочуть покращити свою лексичну компетентність, такі дисципліни на вибір як: 1. Етимологічний аналіз лексики англійської мови; 2. Семантика та стилістика лексем у сучасній англійській мові; 3. Функціонально-стилістичні аспекти лексикографії англійської мови; 4. Лексичні інновації та їх вплив на сучасну англійську лексику; 5. Лексична диференціація та лексична варіація в англомовному середовищі.

Отже, розглянуті методи спрямовані на систематичне та поетапне формування лексичної компетентності, дозволяючи студентам не лише вивчати нові слова, а й вміти їх правильно застосовувати в мовленні.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У процесі підготовки студентів філологічних спеціальностей формування англомовної лексичної компетентності виявляється важливим елементом їхньої мовної освіти. Лексична компетентність визначає здатність студентів володіти англійською мовою на різних рівнях: від розуміння текстів до вміння використовувати різні лексичні одиниці для вираження власних думок та ідей. Здатність до аналізу та тлумачення лексичних одиниць дозволяє студентам ефективно спілкуватися, виконувати наукові дослідження та розвивати свої мовні навички. Такі методи вивчення лексики, як проєктна робота та рольові ігри, дозволяють студентам застосовувати свої знання у практичних ситуаціях. Проведення лексикологічних та лексикографічних досліджень допомагає здобувачам освіти краще розуміти структуру та функції слів, що сприяє їхньому лексичному розвитку.

Перспективи подальших досліджень полягають у вдосконаленні методів вивчення лексики та вивченні їх впливу на академічні досягнення студентів. Аналіз впливу медійних технологій на освітній процес може розкрити нові можливості для ефективного вивчення лексики. Дослідження різних груп студентів та їхніх потреб у мовній освіті дозволить уточнити методику навчання. Розробка і впровадження інноваційних методів навчання лексики може забезпечити нові можливості для студентів у процесі вивчення англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амеліна С. М. Методика формування лексичної компетенції майбутніх філологів. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. 2014. Вип. 2. С. 9–13.
2. Гладка О. Особливості розвитку іншомовної лексичної компетентності студентів-філологів. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2018. Вип. 165. С. 455–459.
3. Долинський Є. В. Методика формування іншомовної лексичної компетентності за допомогою посібника елективного курсу «Моя Франція». Проблеми сучасного підручника. 2015. Вип. 15. С. 179–186.
4. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання д-р пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
5. Зайченко І. А. Модель формування англомовної лексичної компетентності майбутніх металургів у процесі навчання професійно орієнтованого говоріння. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер.: Педагогіка та психологія. 2014. Вип. 3. С. 119–128.
6. Красуля А. В., Кримова А. В., Шумило А. О. Застосування мобільних технологій з метою розвитку іншомовної лексичної компетентності студентів при вивченні англійської мови. Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць. Серія «Філологія». 2020. Вип. 32. С. 49–59.
7. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: навч.-метод. посіб. [для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / [О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.]; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 344 с.
8. Сяська Н. В. Формування англомовної лексичної компетентності майбутніх учителів засобами автентичних поетичних текстів: дис.... канд. пед. наук: 13.00.02. Рівне, 2014. 280 с.
9. Тернавська Л. М., Шаурман О. А. Формування іншомовної лексичної компетентності студентів немовних ВНЗ засобами фразеології. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. 2015. Вип. 1. С. 188–192.
10. Томашевська А. Ю. Формування у майбутніх фармацевтів англомовної лексичної компетентності в читанні та говорінні у процесі самостійної роботи: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Тернопіль, 2019. 20 с.
11. Чорна І. Ю. Формування у майбутніх маркетологів англомовної лексичної компетентності в письмі засобом кейс-технології: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Тернопіль, 2017. 20 с.
12. Börne Wolfgang. Didaktik und Methodik der Wortschatzarbeit: Bestandsaufnahme und Perspektiven. In: Kühn, Peter (Hg.): Germanistische Linguistik. Studien zu Deutsch als Fremdsprache V. Wortschatzarbeit in der Diskussion / Börne Wolfgang. Hildesheim: Olms, 2000. S. 29–56.
13. Cook Vivian. Second Language Learning and Language Teaching. 3. Auflage / Vivian Cook. London: Arnold, 2001. 272 p.

REFERENCES

1. Amelina S. M. (2014). Metodyka formuvannia leksychnoi kompetentsii maibutnix filolohiv [Methods of forming lexical competence of future philologists]. Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Serii: Pedagogika i psykholohiia – Bulletin of Alfred Nobel University of Dnipropetrovs'k. Series: Pedagogy and Psychology, 2, 9–13 [in Ukrainian]
2. Hladka O. (2018). Osoblyvosti rozvytku inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti studentiv-filolohiv [Features of the development of foreign language lexical competence of philology students]. Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky – Scientific notes. Series: Philological Sciences, 165, 455–459 [in Ukrainian]
3. Dolynskiy Ye. V. (2015). Metodyka formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti za dopomohoiu posibnyka elektivnoho kursu «Moia Frantsiia» [Methods of forming foreign language lexical competence with the help of the elective course “My France”]. Problemy suchasnoho pidruchnyka – Problems of the modern textbook, 15, 179–186 [in Ukrainian]
4. Zahalnoieuropeiski rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment]. K.: Lenvit [in Ukrainian]
5. Zaichenko I. A. (2014). Model formuvannia anhlovnoyi leksychnoi kompetentnosti maibutnix metalurhiv u protsesi navchannia profesiino oriientovanoho hovorinnia [Model of formation of English lexical competence of future metallurgists in the process of teaching professionally oriented speaking]. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho lnhvistychnoho universytetu. Ser.: Pedagogika ta psykholohiia – Bulletin of Kyiv National Linguistic University. Ser: Pedagogy and Psychology, 3, 119–128 [in Ukrainian]
6. Krasulia A. V., Krymova A. V., Shumylo A. O. (2020). Zastosuvannia mobilnykh tekhnolohii z metoiu rozvytku inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti studentiv pry vyvchenni anhliiskoi movy [Application of mobile technologies for the development of students' foreign language lexical competence in learning English]. Teoretychna i dydaktychna filolohiia: zbirnyk naukovykh prats. Serii «Filolohiia» – Theoretical and didactic philology: a collection of scientific papers. Series “Philology”, 32, 49–59 [in Ukrainian]
7. Metodyka formuvannia mizhkulturnoi inshomovnoi komunikativnoi kompetentsii: kurs lektsii: navch.-metod. posib. [Methods of forming intercultural foreign language communicative competence: a course of lectures: a textbook]. K.: Lenvit [in Ukrainian]
8. Siaska N. V. (2014). Formuvannia anhlovnoyi leksychnoi kompetentnosti maibutnix uchyteliv zasobamy avtentychnykh poetychnykh tekstiv: dys.... kand. ped. nauk: 13.00.02 [Formation of English Lexical Competence of Future Teachers by Means of Authentic Poetic Texts: Thesis: 13.00.02]. Rivne [in Ukrainian]

9. Ternavska L. M., Shaurman O. A. (2015). Formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti studentiv nemovnykh VNZ zasobamy frazeolohii [Formation of foreign language lexical competence of students of non-language universities by means of phraseology]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya: Pedagogika i psykholohiia – Bulletin of the Alfred Nobel University of Dnipropetrovs'k. Series: Pedagogy and Psychology*, 1, 188–192 [in Ukrainian]
10. Tomashevskaya A. Yu. (2019). Formuvannia u maibutnikh farmatsevtiv anhlomovnoi leksychnoi kompetentnosti v chytanni ta hovorinni u protsesi samostiinoi roboty: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 [Formation of future pharmacists' English lexical competence in reading and speaking in the process of independent work: PhD thesis: 13.00.02]. Ternopil [in Ukrainian]
11. Chorna I. Yu. (2017). Formuvannia u maibutnikh marketolohiv anhlomovnoi leksychnoi kompetentnosti v pysmi zasobom keis-tekhnohii: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 [Formation of future marketers' English lexical competence in writing by means of case technology: PhD thesis: 13.00.02]. Ternopil [in Ukrainian]
12. Börne Wolfgang (2000). *Didaktik und Methodik der Wortschatzarbeit: Bestandsaufnahme und Perspektiven*. In: Kühn, Peter (Hg.): *Germanistische Linguistik. Studien zu Deutsch als Fremdsprache V. Wortschatzarbeit in der Diskussion / Börne Wolfgang*. Hildesheim: Olms, 29–56
13. Cook Vivian (2001). *Second Language Learning and Language Teaching*. 3. Auflage / Vivian Cook. London: Arnold